

Een verzameling tips voor ouders van kinderen
met dyslexie of een vermoeden van dyslexie

voor ouders

Verdwalen in taal

25

tips voor het begeleiden van
kinderen met dyslexie of
een vermoeden van dyslexie

Uw educatieve partner

Colofon

Postadres: Postbus 53509, 2505 AM Den Haag
Bezoekadres: Zandvoortselaan 146 te Den Haag
Telefoon: 070 448 28 28
E-mail: info@hco.nl
Website: www.hco.nl

Auteur: Sanne van der Zalm
Redactie: Diane van Steekelenburg
Vormgeving: www.incsite.nl

ISBN: 978-90-73102-88-0

© 2009 HCO

Verdwalen in taal

In Nederland heeft ongeveer tien procent van de leerlingen op de basisschool moeite met lezen. Ongeveer vier procent van de leerlingen in het regulier basisonderwijs heeft dyslexie. Dyslexie is dus een veel voorkomende leerstoornis. Als uw kind dyslexie heeft, of als u dyslexie vermoedt, behoort hij tot een grote groep kinderen met hetzelfde probleem.

Dyslexie beïnvloedt het leren en ook het sociaal functioneren van een kind. Om uw kind zo goed mogelijk te helpen en ondersteunen, is het goed om te weten wat de stoornis inhoudt, maar ook wat u kunt doen om het leren en het accepteren gemakkelijker te maken. 'Verdwalen in taal' bevat 25 tips over wat te doen wanneer u bij uw kind dyslexie vermoedt of wanneer er al dyslexie

is vastgesteld. U kunt de tips gebruiken als leidraad en wegwijzer, maar ook als inspiratiebron voor het stimuleren van de lees- en spellingontwikkeling van uw kind.

Hoe gebruikt u dit boekje?

De tips zijn onderverdeeld in vier thema's.

Deze zijn te herkennen aan de volgende kleuren:

Heeft mijn kind dyslexie?

Sociaal-emotioneel

Remediëren & stimuleren

Compenseren

Bij het noemen van personen in dit boekje wordt consequent gebruikgemaakt van het woord 'hij'. Dit staat voor jongens én meisjes.

Inhoud

Wanneer u vermoedt dat uw kind dyslexie heeft

Heeft mijn kind dyslexie?

- 1 Wat is dyslexie?
- 2 Risicofactoren
- 3 Kenmerken
- 4 Variaties
- 5 Rolverdeling ouders en school
- 6 Onderzoek 1
- 7 Onderzoek 2
- 8 Na het onderzoek

Wanneer dyslexie bij uw kind is vastgesteld

Sociaal-emotioneel

- 9 Begrijpen en accepteren
- 10 Lezen is belangrijk
- 11 Openheid thuis en op school
- 12 Toon interesse voor school

13 Afspraken maken met school

14 Opkomen voor de belangen van uw kind

Remediëren en stimuleren

15 Remedial teaching

16 Samen oefenen 1

17 Samen oefenen 2

18 Huiswerk

19 Naar de bibliotheek

20 Reageer positief

21 Tijdschriften

22 Spelletjes doen

23 Op internet

Compenseren

24 Hulpmiddelen 1

25 Hulpmiddelen 2

Wat is dyslexie?

Een hardnekkig probleem

'Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of het spellen op woordniveau.'
(Definitie dyslexie opgesteld door de Stichting Dyslexie Nederland.)

Dyslexie is aangeboren en heeft niets te maken met luiheid of een gebrek aan intelligentie. Ook is het geen modeziekte. Wel is het zo dat dyslexie vaker vastgesteld wordt dan vroeger. De reden hiervoor is dat de huidige kennis en onderzoeks-

middelen het gemakkelijker maken om dyslexie te signaleren. Dyslexie kan ervoor zorgen dat kinderen ernstig belemmerd worden in hun prestaties op school waardoor ze onder hun niveau presteren. Wanneer dyslexie vroegtijdig wordt vastgesteld, kunnen kinderen met de juiste hulp een aanvaardbaar niveau van lezen, schrijven en spelling bereiken.

Risicofactoren

Wees bewust van de risicofactoren

De precieze oorzaak van dyslexie is nog niet bekend. Wel is duidelijk dat een belangrijke voorspeller voor dyslexie erfelijkheid is. Regelmatig komt het voor dat ouders of familieleden van kinderen met dyslexie zelf ook problemen hebben of hebben gehad met het leren lezen en/of schrijven.

In de onderbouw van de basisschool start een kind met voorbereidende lees oefeningen. Bij kinderen die een groter risico lopen op dyslexie is deze periode hét moment om goed te letten op de

signalen van leesproblemen. Dyslexie kan op zijn vroegst eind groep 3 worden vastgesteld. Bij de herfstsignalering van groep 3 beoordeelt de school of het kind voldoende presteert bij het technisch lezen en spellen of dat hij behoefte heeft aan intensieve begeleiding. Als de problemen bij het technisch lezen en spellen ondanks intensieve hulp niet verminderen, kan er aan het eind van groep 3 of in groep 4 een deskundige geraadpleegd worden voor verder onderzoek.

2

Kenmerken

Welke kenmerken herkent u bij uw kind?

Bij dyslexie is er sprake van een hardnekkig probleem bij het aanleren en vlot toepassen van het lezen en spellen op woordniveau. Kinderen met dyslexie hebben veel extra oefening nodig om het (technisch) lezen aan te leren. Verder kunt u letten op de volgende kenmerken:

- problemen bij lezen: kinderen met dyslexie lezen vaak spellend en hebben een traag leestempo.
- problemen bij spellen: kinderen met dyslexie maken langdurig veel spellingfouten. Het kan zijn dat ze één bepaald woord op een bladzijde op verschillende manieren spellen.
- problemen bij schrijven: kinderen met dyslexie schrijven vaak onleesbaar en maken veel doorhalingen. Bij kinderen die wel leesbaar schrijven, valt het trage schrijftempo op.
- problemen bij rekenen: het is voor kinderen met dyslexie lastig om reeksen in te prenten, bijvoorbeeld tafels.
- problemen bij leren in het algemeen: kinderen met dyslexie hebben moeite met rijmen, kleuren benoemen en vlot informatie uit het geheugen ophalen.

Variaties

In welke vormen komt dyslexie voor?

Je kunt niet spreken van één vorm van dyslexie. Dyslexie kan variëren in:

- de manier waarop het zich uit, bijvoorbeeld problemen bij hardop lezen, maar geen moeite met stillezen en begrijpen of geen duidelijke problemen bij het lezen maar juist grote moeite met spelling;
- de mate van ernst;
- achterliggende problemen;
- bijkomende stoornissen.

Al deze zaken zijn van belang wanneer u en de school nadenken over manieren om uw kind te ondersteunen. Ook zijn ze van belang als gekeken wordt of een dyslexie-behandeling wel of niet vergoed wordt.

HEEFT MIJN KIND DYSLEXIE?

Rolverdeling ouders en school

In gesprek met school

Wanneer u of de school vermoedt dat er bij uw kind sprake is van dyslexie, zal dit eerst aangetoond of vastgesteld moeten worden. Dit gebeurt via onderzoek. Bij kinderen met dyslexie spreek je van een hardnekkig probleem. Dit betekent dat een kind, ondanks veel hulp en begeleiding, weinig vorderingen maakt om de leerachterstand in te halen. Bij het vaststellen van dyslexie moet daarom aangetoond worden dat een kind een achterstand op het gebied van lezen en spelling heeft en dat deze achterstand blijft bestaan na een periode van intensieve hulp.

Pas als dit aangetoond is, kan besloten worden tot een onderzoek. Een psycholoog of orthopedagoog is degene die zo'n onderzoek uitvoert.

Vraag op school na of er bij uw kind sprake is van een achterstand op het gebied van lezen en spelling. Wanneer dit het geval is, is het verstandig om door te vragen. Vraag waar hij op uitvalt en vraag of er extra hulp wordt geboden. Vraag ook hoe uw kind thuis kan oefenen.

5

Onderzoek 1

Wie neemt het initiatief?

De school heeft de taak om de leervorderingen van kinderen bij te houden door toetsen af te nemen. Wanneer uw kind een achterstand heeft, dient de school extra hulp te bieden. De resultaten van de toetsen, een handelingsplan voor de extra hulp, logboeken en evaluatieverslagen worden bewaard in een leerlingdossier op school. Bij een vermoeden van dyslexie kunt u dit dossier raadplegen. Het dossier bevat alles wat nodig is bij de aanmelding voor een dyslexieonderzoek.

Het is niet de school die het dyslexieonderzoek aanvraagt. Dit doet u als ouder. Het is echter goed om dit in samenspraak met de school te doen. Ook is het raadzaam de polisvoorwaarden van de zorgverzekering hierbij goed na te lezen. Dit in verband met de vergoeding voor onderzoek die de zorgverzekeraar biedt. Meer informatie hierover vindt u achter in dit boekje.

Onderzoek 2

Wat gebeurt er bij een dyslexieonderzoek?

Een dyslexieonderzoek bestaat uit verschillende onderdelen. Als eerste wordt gekeken of er sprake is van een achterstand. Bij dyslexie ligt het vaardigheidsniveau van het lezen op woordniveau en/of van spelling veel lager dan dat van kinderen die even oud zijn en evenveel onderwijs hebben gevolgd. Daarnaast moet het onderzoek aantonen dat de problemen bij technisch lezen en/of spelling hardnekkig zijn. Dat wil zeggen dat de problemen niet verminderen ondanks planmatige en intensieve extra begeleiding op school. Hiervoor kijkt de psycholoog of orthopedagoog, die het onderzoek

uitvoert, naar de toets- en observatiegegevens van school die gedurende een langere periode zijn verzameld. Vervolgens neemt hij zelf ook een aantal testen af om te bepalen wat de achterliggende problemen zijn. Op basis van al deze gegevens wordt, als er voldaan wordt aan de criteria van de Stichting Dyslexie Nederland, de diagnose dyslexie gesteld.

Na het onderzoek

De uitkomsten van het onderzoek

- 1 Uit het onderzoek blijkt dat een kind voldoet aan de criteria van ernstige, enkelvoudige dyslexie – en dus voldoet aan de criteria van de vergoedingsregeling. Het kind komt in aanmerking voor een extern behandeltraject. Daarnaast biedt de school extra begeleiding.
- 2 Er is wel sprake van dyslexie maar geen ernstige dyslexie of er is sprake van dyslexie en een andere stoornis. Dit betekent niet dat het kind geen recht heeft op zorg; hij komt alleen niet in aanmerking voor vergoeding van deze zorg. De school heeft middelen om het kind met dyslexie te begeleiden en kan hierbij de hulp inroepen van een onderwijsadviesbureau. De begeleiding van kinderen met dyslexie kenmerkt zich door instructie in kleine stapjes, begeleiding bij het oefenen en veel herhaling.
- 3 Er is geen sprake van dyslexie. Het kind voldoet niet aan de landelijke criteria, maar heeft op school wel behoefte aan hulp voor de specifieke lees- en/of spellingproblemen.

Begrijpen en accepteren

Verzamel kennis en informatie over wat dyslexie betekent en inhoudt

Op internet is veel informatie te vinden over dyslexie. Ook zijn er veel boeken over het onderwerp. Praat met andere ouders op school of via forums op internet. Om uw kind te steunen, is het niet alleen belangrijk te weten wat dyslexie precies is, maar ook wat het betekent voor uw kind om dyslectisch te zijn.

Ouders van kinderen met leer- en/of gedragsstoornissen hebben zich verenigd in de oudervereniging Balans. U kunt lid worden van deze vereniging en zo toegang krijgen tot relevante informatie.

Een greep uit de informatie beschikbaar in papieren uitgaven en op websites:
Balans Magazine, tijdschrift van oudervereniging Balans

'Houvast bij Dyslexie', een boek uitgegeven door Balans

'Kinderen met dyslexie', Tom Braams

www.masterplandyslexie.nl

www.steunpuntdyslexie.nl

www.stichtingdyslexienederland.nl

www.balansdigitaal.nl

www.dyslexiewegwijzer.nl

Lezen is belangrijk

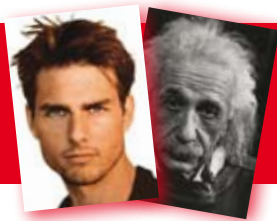

Waarom we niet zonder lezen en schrijven kunnen

Leren lezen en schrijven is voor uw kind misschien helemaal niet zo leuk, maar wel belangrijk! Je hebt het in het dagelijks leven overal bij nodig. Bovendien wordt op school vrijwel alle leerstof aangeboden in de vorm van geschreven taal.

Ga een gesprekje aan met uw kind en bedenk samen allerlei redenen waarom het belangrijk is om te kunnen lezen en schrijven. Noem hierbij de alledaagse dingen waar lezen of schrijven nodig is. Denk bijvoorbeeld aan: straatnaamborden, ondertiteling op televisie, verkeersborden op de snelweg, een sms-bericht. Noem ook zaken als de woorden die de juf op het bord schrijft, een briefje van moeder of een boodschappenlijstje.

Openheid thuis en op school

Praat met uw kind over dyslexie

Maak dyslexie bespreekbaar. Toon begrip voor de lees- en spellingproblemen van uw kind en benadruk ook zijn sterke kanten. Wees altijd eerlijk en onderken het probleem: 'Het gaat niet over, maar je kunt er wel mee leren leven.' Leg hem ook uit dat dyslexie niet betekent dat je niet slim genoeg bent. Iemand met dyslexie leert alleen anders. Er zijn veel beroemde mensen met dyslexie, zoals: Albert Einstein, Jan des Bouvrie, Tom Cruise, John Lennon en kinderboekenschrijver Jacques Vriens.

Help bij het maken van een werkstuk of het voorbereiden van een spreekbeurt over dyslexie. Zoek samen uit wat dyslexie inhoudt en praat hier in alle openheid over. Het kan uw kind ook helpen om op school geen geheim te maken van dyslexie. Praat hierover met de leerkracht en bedenk manieren waarop het onderwerp in de klas besproken kan worden.

Toon interesse voor school

Hoe was het vandaag?

Kinderen brengen een groot deel van hun leven door op school. Voor kinderen is het daarom belangrijk te merken dat ouders geïnteresseerd zijn in wat ze op een schooldag hebben gedaan. Het zorgt voor een gevoel van erkenning en het geeft kinderen het gevoel dat zij en ook de school belangrijk zijn.

Vraag bij het praten over de schooldag niet alleen of het goed ging. Juist vragen als “Wat heb je allemaal gedaan?” en nog belangrijker, “Vond je het leuk vandaag?” helpen een kind te beseffen dat het niet alleen gaat om goed presteren. Kinderen bij wie de schoolprestaties tegenvallen, hoeven zo niet het gevoel te krijgen dat ze hun ouders teleurstellen. Sluit het gesprekje altijd positief af.

Afspraken maken met school

Voorkom onduidelijkheid en miscommunicatie

Het is belangrijk dat er tussen school en thuis overeenstemming is over hoe er wordt omgegaan met dyslexie. Wat verwacht de school van u als ouder en wat verwacht u als ouder van de school en de leerkracht? Een goed contact voorkomt onduidelijkheid en miscommunicatie.

Vraag aan de leerkracht wat er volgens hem of haar haalbaar is aan extra begeleiding. Ga na of de leerkracht informatie kan geven over begeleidingsvormen buiten de school, zoals hulp via een onderwijsadviesbureau, een huiswerkinstituut of een particuliere remedial teacher (zie tip 15). Vraag ook aan uw kind op welke manier hij denkt dat de juf of meester hem het beste kan helpen.

Opkomen voor de belangen van uw kind

Trek gerust aan de bel wanneer u zich zorgen maakt

Er is een speciaal dyslexieprotocol (Protocol Leesproblemen en Dyslexie) waarin staat welke stappen een school kan nemen bij de signalering en begeleiding van dyslexie. Veel scholen werken met dit protocol. Misschien ook de school van uw kind. Vraag dit na. Vraag ook hoe het dyslexiebeleid op school is georganiseerd.

Wanneer na onderzoek is vastgesteld dat een kind een vorm van dyslexie heeft, krijgt dit kind een dyslexieverklaring. Deze verklaring geeft een kind recht op bepaalde faciliteiten. Zo mogen

kinderen met een dyslexieverklaring de Cito-eindtoets maken met op cd-rom ingesproken opgaven. Ook geeft het kinderen recht op meer tijd voor het maken van een toets.

Bij de overstap naar het voortgezet onderwijs is het belangrijk om bij de keuze voor een school rekening te houden met het dyslexiebeleid op de school. Op de website www.steunpuntdyslexie.nl staat een checklist die ondersteuning biedt bij het kiezen van een school voor voortgezet onderwijs.

Remedial teaching

Oefenen op school en thuis

Bij remedial teaching krijgt een kind buiten de klas extra hulp en begeleiding. De meeste scholen hebben een remedial teacher in dienst die deze individuele begeleiding verzorgt. Als een kind op school extra hulp krijgt in lezen en/of spellen is het verstandig om hier thuis rekening mee te houden. Oefen thuis bijvoorbeeld met strategieën die hij ook op school gebruikt. Vraag de leerkracht welke verwachtingen hij heeft ten aanzien van het thuis oefenen.

Zit uw kind op een school voor voortgezet onderwijs dan is remedial teaching in vreemde talen of bijles na schooltijd soms mogelijk. De remedial teacher op school is verantwoordelijk voor deze begeleiding. Ook kunt u een particuliere remedial teacher benaderen voor extra hulp. De school kan u meer over deze externe vorm van begeleiding vertellen.

Samen oefenen 1

Lees elke dag voor

Voorlezen is leuk, voor jong en oud. Lees daarom regelmatig voor. Ook kinderen in groep 8, en zelfs oudere kinderen, vinden het vaak heerlijk om te luisteren naar een spannend verhaal. Voorlezen zorgt er daarnaast voor dat dyslectische kinderen toegang krijgen tot gewone kinderboeken van hun leeftijd. Laat uw kind zelf ook voorlezen. Als hij het leuk vindt, kan het leerzaam zijn om hem voor te laten lezen aan een jonger broertje, zusje of buurkind. Lees bijvoorbeeld om de beurt een zin of alinea voor.

Denk bij samen lezen ook aan het volgende:

- Het voorzeggen van een woord, wanneer een kind er niet uitkomt, mag. Net zoals bijwijzen (met een vinger) in de tekst.
- Het is beter om regelmatig kort te lezen dan één keer per week heel lang. Oefen bijvoorbeeld elke dag een kwartier. Dit geldt ook voor het oefenen met schrijven en spelling.

Samen oefenen 2

Samen lezen

Maak van lezen een moment van samenzijn en gezelligheid. Dit kan 's middags na schooltijd of 's avonds voor het slapengaan. Een kind vindt het vaak heerlijk om op zo'n vast moment op de dag alle aandacht van vader of moeder helemaal voor zichzelf te hebben. Maak er geen verplichting van, maar laat merken dat het voor jullie allebei gezellig is. Er kan samen één boek gelezen worden, maar u kunt ook kiezen voor ieder een eigen boek. Start bij het samen lezen met praten over het boek. Bekijk de plaatjes of lees alvast de kopjes en vraag aan uw kind waar hij denkt dat het verhaal over gaat.

Zorg voor een vaste plek waar uw kind zijn boeken kan neerzetten en bewaren. Een leeshoekje met een boekenkast maakt het aantrekkelijk om te gaan lezen. Het kiezen van een boek is op deze manier ook gemakkelijker.

Huiswerk

Help uw kind bij het maken en plannen van huiswerk

Het plannen en organiseren van huiswerk kan lastig zijn. Deel het huiswerk daarom op in kleinere blokken waar uw kind stap voor stap aan gaat werken. Kinderen met dyslexie hebben vaak veel moeite met het lezen van grote hoeveelheden tekst. Lees lange teksten samen. Laat uw kind bij het noteren van antwoorden gebruikmaken van een computer. Dat werkt sneller en prettiger.

Als het nodig is, kunt u helpen bij het plannen en organiseren van huiswerk door een vaste tijd af te spreken waarop er gewerkt wordt. Ook kunt u achteraf samen controleren of alles af is. Als huiswerk thuis maken moeizaam blijft gaan, is een huiswerkinstituut misschien een oplossing.

Naar de bibliotheek

Ga samen naar de bibliotheek en laat uw kind zelf boeken uitkiezen

Veel bibliotheken hebben een 'Makkelijk Lezen Plein'. Hier kunnen luisterboeken, boeken met een groter lettertype of boeken die gaan over een hoofdpersoon met een leerprobleem geleend worden. De boeken op het plein zijn te herkennen aan een gele sticker. 'Makkelijk lezen' boeken zijn inhoudelijk niet simpeler, maar voor kinderen met leesproblemen sluiten ze beter aan bij hun belevingswereld en technisch leesniveau. Ook zijn ze qua lay-out zo gemaakt dat ze plezieriger zijn om te lezen.

Vraag op school naar het leesniveau van uw kind, en op welk niveau uw kind moet oefenen. Informeer vervolgens bij de bibliotheek hoe de niveaus daar worden aangegeven en waar 'makkelijke' boeken te vinden zijn.

Reageer positief

Benadruk bij uw kind de dingen waar hij goed in is en reageer altijd positief

Een kind 'groeit' als hij complimenten of positieve opmerkingen krijgt. Let daarom goed op wanneer iets goed gaat, en probeer hier aandacht aan te geven. Voorbeelden van reacties op de werkhouding kunnen zijn:

"Wat heb je goed je best gedaan."

"We hebben gezien dat je er heel hard voor hebt gewerkt."

"Ik vind het heel knap dat je zoveel hebt geschreven."

"Je zult altijd iets meer moeten oefenen dan anderen, maar je bent wel een echte doorzetter."

Ook positieve reacties op inhoud zijn belangrijk:

"Wat knap dat je dat lange woord in een keer hebt gelezen!"

"Ik merk dat je dat trucje steeds gebruikt. Wat goed."

"Het is fijn om naar je te luisteren. Je leest mooi op toon."

Tijdschriften

Een abonnement

Een abonnement op een jeugdtijdschrift kan een kind stimuleren om te gaan lezen. Met plezier een heel tijdschrift uitlezen is een mooie succeservaring! Strips zijn bijvoorbeeld erg leuk omdat ze bestaan uit korte verhalen met plaatjes. Maar er zijn ook tijdschriften die aansluiten bij specifieke interesses van uw kind, bijvoorbeeld over natuur, voetbal, techniek of paarden.

Spelletjes doen

Spelenderwijs leren

Er bestaan allerlei spelletjes waarmee ongemerkt en spelenderwijs geoefend kan worden met lezen en spelling. Denk bijvoorbeeld aan scrabble, pim-pam-pet, memory met letters of woorden en puzzelboekjes voor kinderen met 'woordzoekers'.

Andere voorbeelden van spelletjes:

- Maak letters van klei of ga samen letters stempelen.
- Schrijf briefjes naar elkaar of maak een speciale brief voor de juf, opa, oma of Sinterklaas.
- Oefen met klanken en geheugen door rijmpjes te maken.
- Speel spelletjes als 'ik ga op reis en ik neem mee...' en 'ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het begint met een 's'.
- Lees samen een kort verhaal en laat uw kind het verhaal daarna uitbeelden in een toneelstukje of via een tekening.
- Speel woordslang: kat, tijger, rups.

Op internet

Zoekt en gij zult vinden

Veel dyslectische kinderen hebben moeite met schrijven. Een typecursus volgen kan daarbij helpen. Zo is er op www.type-topia.nl een typecursus te vinden die is ontwikkeld voor kinderen met dyslexie. Er zijn ook spelletjes op het internet te vinden waarmee uw kind kan oefenen met lezen en spelling. Leuke websites* voor uw kind zijn:

- www.anderslezen.nl
- www.dyslexietoolbox.nl

- www.ictworkshops.nl/dyslexie/uitleg.html
- www.makkelijklezenplein.nl
- www.spelletjes.nl
- www.woordkasteel.nl

* Adressen van websites kunnen wijzigen. Werkt een van de bovenstaande adressen niet meer? Zoek dan in het zoekprogramma Google naar een of meer woorden uit het adres.

Hulpmiddelen 1

Compenserende materialen

Traag en onnauwkeurig lezen kan een negatieve invloed hebben op het begrijpen van teksten. Het gebruiken van voorleessoftware kan een oplossing zijn om het zwakke lezen te compenseren. Op www.masterplandyslexie.nl en www.lexima.nl staan beschrijvingen van voorleesprogramma's.

Veel gebruikte compenserende materialen:

Kurzweil 3000: een dyslexie softwarepakket om te lezen, schrijven, spellen en studeren.

Daisy-speler: een voorleesapparaat waarmee digitale boeken en lange teksten beluisterd

kunnen worden terwijl het kind meeleeft. De snelheid van afspelen kan worden aangepast.

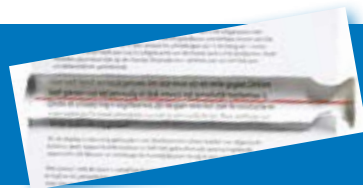
ReadingPen: een microcomputer met scanner en spraaksynthese. De woorden worden verklankt door de pen.

Spika USB-stick: deze stick leest alles wat met een computermuis wordt aangewezen, geselecteerd of getypt.

Andere materialen zijn:

De software **Sprint plus** en **Readplease** en de klembordlezer **Deskbot**.

Hulpmiddelen 2

Maak een mooie leeswijzer of schaf een leesliniaal aan

Een leesliniaal werkt als een vergrootglas. Hij kan op woorden en zinnen gelegd worden en vergroot dan de te lezen tekst. De leesliniaal is verkrijgbaar bij thuiszorgwinkels en opticiens. De liniaal is ook te bestellen via internet.

Lezen kan gemakkelijker gaan door een boek of tekst rechtop te houden in plaats van op tafel te leggen. Dit stimuleert de leeshouding waardoor kinderen soms beter kunnen lezen. Gebruik een boekenstandaard, die ook wel voor kookboeken wordt gebruikt.

Eerder verschenen in de 25 tips serie de volgende boekjes:

25 tips voor ouders

- Lezen is leuk 25 tips om lezen nog leuker te maken
- Wij hebben er ook zo één! 25 tips als er bij uw kind problemen met leren zijn
- Reken maar! 25 tips voor rekenen met kinderen vanaf groep 4
- Slim huiswerk maken 25 tips om huiswerk maken te begeleiden
- Eindexamen doen! 25 tips om 'geslaagd' het examen door te komen
- Supernanny helpt bij opvoeden 25 opvoedtips voor ouders van jonge kinderen
- Slim! 25 tips voor ouders van hoog- en meerbegaafde kinderen

25 tips voor leerkrachten

- Met woorden kun je spelen! 25 tips om het leren van nieuwe woorden nóg leuker te maken
- Werken met aandacht 25 tips om de werkhouding te verbeteren
- Slim! 25 tips voor leerkrachten van hoog- en meerbegaafde kinderen
- Verdwalen in taal 25 tips voor leerkrachten van kinderen met dyslexie

HCO

Het HCO is het onderwijsadviesbureau voor scholen in Den Haag en omgeving. Vragen van leraren, directies en schoolbesturen, intern begeleiders, remedial teachers en andere onderwijsprofessionals zijn ons uitgangspunt. Ook professionals in de kinderopvang en peutercentra, en ouders en verzorgers kunnen bij het HCO terecht voor een gevarieerd aanbod aan activiteiten.

Kijk voor meer informatie over de organisatie en activiteiten van het HCO op www.hco.nl. Via de webwinkel op deze site kunt u alle boekjes uit de serie 25 tips bestellen.

Onderwijszorg Nederland (ONL) en de vergoedingsregeling ernstige dyslexie

Sinds 1 januari 2009 is diagnostiek en behandeling van ernstige dyslexie opgenomen in het basispakket van de zorgverzekering. De vergoedingsregeling

wordt stapsgewijs ingevoerd in de periode tot en met 2013. De vergoeding is alleen bedoeld voor kinderen waarbij geen sprake is van bijkomende (leer)stoornissen.

Het HCO kan de vergoede diagnostiek en behandeling van ernstige dyslexie uitvoeren. Die expertise hebben we in huis, in de vorm van gespecialiseerde orthopedagogen en psychologen. Om deze diensten aan te kunnen bieden, heeft het HCO zich aangesloten bij Onderwijszorg Nederland, een coöperatie van 22 onderwijsadviesbureaus op het gebied van ernstige dyslexie bij kinderen. Kijk voor meer informatie over ONL en de aangesloten onderwijsadviesbureaus op www.onderwijszorgnederland.nl. U vindt hier ook een speciale ouderbrochure.

partner bij
dyslexie

www.

